

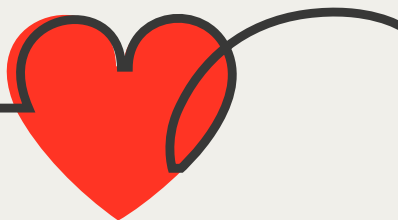
FAGFORBUNDET | Yrkesseksjon samferdsel og teknisk

Framtida er i dine hender!

Unngå håndeksem i frisøryrket

FRISØRENES
FAGFORENING

Innhold:

Innledning – Hudirritasjoner kan starte tidlig	3
Hudens funksjon	4
Hva er typisk håndeksem?	4
Ikke-allergisk eksem	4
Allergisk eksem	5
Usynlige farer	5
Innhold i frisørprodukter	6
Hansker	7
Håndkrem	8
Produktbruksanvisninger på arbeidsplassen	8
Gode råd	8
Henvisninger	9

*Heftet er inspirert av «Fremtiden er i dine hender», utgitt av Branche-
arbejdsmiljørådet for service- og tjenesteytelse i Danmark. Oversatt til norsk
ved Mette Karin Haugen, Fagforbundet.*

*Takk til Frisørenes Fagforening for faktasjekk, og til Balanzera Grønn Frisør i Oslo
for illustrasjonsfoto.*

Hudirritasjoner kan starte tidlig

Hvert eneste år får mange frisører og lærlinger eksem på hendene (hånd-eksem). Fagforbundet ønsker å bidra til å forebygge lidelsen håndeksem blant frisører og lærlinger. Å lese brosjyra og lytte til rådene, kan spare deg for plager med eksem og hudirritasjoner i årene framover.

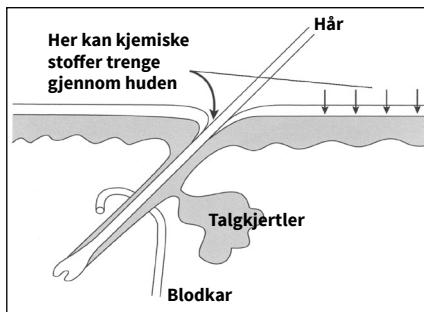
Arbeidet du utfører daglig kan være anstrengende for huden din. Du utfører flere hårvasker, hårbehandlinger som farging, bleking, permanent, styling og er i direkte kontakt med kosmetiske produkter hver dag. Det betyr at huden på hendene blir utsatt for mye belastninger i løpet av arbeidsdagen.

De første tendensene til eksem kan merkes allerede under opplæringstiden. Symptomene er rødhet, tørrhet eller små vannblærer som klør. For noen blir plagene så store at de må avbryte utdanninga og forlate frisørbransjen.

OBS! Et kosmetisk produkt kan være alt fra sjampo, balsam, såpe og kremer, til lepestift, etterbarberingsvann, deodorant, parfyme, øyenskygge, maskara, foundation, neglelakk, og hårspray, hårkurer, hårfarge, bleke-produkter og permanentvæske.

Hudens funksjon

Huden er kroppens beskyttelse mot skadelige påvirkninger utenfra. Når du utsetter huden for hyppig vask med vann og såpe forsvinner fettstoffene i huden og den tørkes ut. For å beskytte huden din ved vått arbeid brukes hansker, i tillegg kan du smøre deg med fet krem uten parfyme. Når huden er hel og sunn vil den gi bedre beskyttelse mot de kjemiske stoffene du håndterer daglig. Stoffene hindres i å trenge gjennom huden, inn i blodbanene og resten av kroppen.

Selv om huden din er intakt kan kjemiske stoffer trenge gjennom huden, gå over i blodbanene og spres rundt i kroppen. De kjemiske stoffene trenger enten gjennom cellene i huden eller sprer seg mellom hudcellene.

Hva er typisk håndeksem?

Håndeksem merker du når huden din blir rød og sprekker. Det kan også oppstå små blemmer på fingrene som oftest klør, og eksemet kan spre seg videre opp fra hendene til armene dine.

Ikke-allergisk eksem

Du kan få håndeksem når du jobber med ting som gjør at hendene dine er våte i lange perioder og/eller at hendene blir utsatt for vaskeaktive stoffer i sjampo. Huden vil da bli tørr og kan sprekke opp. Eksem som skyldes vann og såpe oppstår når huden ikke klarer å reparere seg selv mellom hver gang den blir utsatt for slike belastninger. Ømfintlig og ødelagt hud øker risikoen for at du vil utvikle en livslang allergi for bestemte kjemiske stoffer – som parfyme, konserveringsmidler, hårfarge og blekemidler.

OBS! Hvis du merker eksem på hender eller armer bør du kontakte lege.

Allergisk eksem

Hver gang du bruker kjemiske produkter, som tradisjonelle frisørprodukter, er det en risiko for at kjemikaliene vil trenge gjennom huden din og gi deg allergi. Hvis du først har utviklet allergi for et kjemisk stoff, vil eksem oppstå når du kommer i kontakt med de gjeldende stoffene. Ofte merker du en bedring i eksemen i de periodene du unngår de hårprodukter du ellers bruker daglig i jobben din, for eksempel i ferier. Men du kan også opprettholde eksemen selv om du holder deg borte fra salongen eller skolen, ved å bli utsatt for skadelige stoffer i kosmetikk og renholdsprodukter på fritiden. Er du så uheldig å bli allergisk mot et kjemisk stoff, vil du ha denne allergien hele livet.

Usynlige farer

Som frisør håndterer du flere kosmetiske produkter hver dag. Når du jobber med kundenes hår kommer hendene dine i kontakt med frisørkjemikaliene i produktene. Dersom du ikke renser og vasker hyppig, vil kjemikaliene raskt spre seg til kammer/børster, rullebord, vaskeservantene og dørhåndtak.

Hårfarge skal blandes i blandeskap og påføres under punktavsug. Når du skyller ut hårfarge fra en kundes hår skal du bruke hansker for å ikke få de skadelige fargestoffene direkte på huden. Selv om nyfarget hår er skylt godt vil det likevel inneholde en del overskuddsfarge. En metode som minsker risikoen for å få de skadelige stoffene fra hårfarge på hendene, er å klippe håret før du farger det. Også under avsluttende styling vil du bli utsatt for skadelige frisørkjemikalier dersom du ikke bruker hansker.

Innhold i frisørprodukter

I frisørsalongen finnes en rekke allergifremkallende og hudirriterende innholdsstoffer og redskap. De som er viktigst å kjenne til er::

Hårfargestoffer: Det er fargestoffpigmentene som gjør hårfargestoffene allergifremkallende. Det finnes over 100 forskjellige fargestoffer. De mest vanlige allergiframkallende stoffene er:

P-Phenylediamine (PPD)
Toulene-2,5-diamine
P-Aminophenol

Blekemidler: I de fleste blekemidler finnes persulfater. Persulfater kan i tillegg til å forårsake håndeksem, også skade luftveiene. Det er derfor viktig å bruke punktavsug når dette blandes, men også når det påføres kundens hår. De mest vanlige persulfater er:

Ammonium persulfate
Kalium persulfate
Natrium persulfate

OBS! Husk at hårfargestoffene også finnes i permanent farge for bryn og vipper.

Permanent: Vanlige permanentvæsker inneholder glyceryl monothioglycolat. Undersøkelser fra Tyskland viser at langt færre tyske frisører blir allergiske ovenfor glyceryl monothioglycolat etter at mengden glyceryl monothioglycolat i permanentvæskene ble kraftig redusert.

Sjampo, balsam og stylingprodukter: Sjampoer og stylingprodukter er ofte tilsatt konserveringsmidler for å hindre vekst av bakterier og sopp. Et av de mest allergiframkallende konserveringsmidlene er methylchloroisothiazolinone. I tillegg inneholder de fleste sjampoer det hudirriterende stoffet sodium laureth sulfate, som får produktet til å skumme. Parfyme finnes også i de fleste sjampoer, balsam og stylingprodukter og er en av de hyppigste årsakene til hudallergi. Det er derfor viktig å alltid bruke hansker ved håndvask og ved styling når det er mulig.

Redskaper: En del sakser og hårnåler inneholder nikkel. Nikkellergi er den mest vanlige kontaktallergien. Du kan teste om redskapene du bruker inneholder nikkel ved å kjøpe en enkel nikkeltester på apoteket.

Bruk hansker dersom du må håndtere redskaper som inneholder nikkel.

OBS! Unngå å få midlertidige tatoveringer malt på huden din – også når det påstås at den bare inneholder hennafarge. Midlertidige tatoveringer er ofte tilsatt det mørke hårfargestoffet PPD, som kan gjøre deg allergisk.

Hansker

Engangshansker av nitril gir best beskyttelse mot frisørkjemikalier. Husk at engangshansker aldri skal brukes mer enn én gang. Bruker du tynde bomullshansker under engangshansken bevarer du hudens naturlige fuktighet ytterligere. Dersom bomullshanskene blir våte må du skifte dem straks, ellers kan de hjelpe kjemikalier som har trengt seg gjennom hanskene å lettere komme inn i blodomløpet ditt.

Din leverandør skal informere om hvilken gjennomtrekningstid hanskene skal ha for å gi et korrekt vern i arbeidsprosessen.

OBS! Bruk alltid nitrilhansker som er puddefrie og husk å alltid bruke engangshansker – ja nettopp, bare én gang

Håndkrem

Bruk en fet og uparfymert håndkrem gjennom arbeidsdagen. Gjør det til en vane å alltid smøre deg inn rett før du går hjem for dagen. Fete kremer – eller andre hudpleiemidler – kan hjelpe til å reparere og bygge opp huden din hvis den føles tørr, klør eller er oppsprukket.

Du kan bruke kremer med forskjellig fettinnhold avhengig av din egen hudtype. Lege og apotek kan veilede deg om riktig valg av håndkrem.

Det er viktig å smøre inn hele hånda, også håndryggen og mellom fingrene.

Produktbruksanvisninger på arbeidsplassen

Det skal finnes produktbruksanvisninger på frisørsalongen du jobber i. Disse skal opplyse om frisørproduktene dere bruker og kjemikaliene som er i dem, samt hvordan du skal beskytte deg på best mulig måte. Det er viktig at det også finnes informasjon om hva du gjør om du skulle være så uheldig å få produkter for eksempel i øynene. Er du i tvil om hvordan disse bruksanvisningene og sikkerhetsinformasjonen skal leses og brukes, spør arbeidsgiveren din eller frisørlæreren på skolen.

Du skal selv aktivt være med i utforming av arbeidsprosesser og vernetiltak etter det gjeldende regelverk. Sammen med arbeidsgiver har du ansvar for å redusere risiko og for å bruke riktig verneutstyr på riktig måte.

Gode råd

- Bruk hansker når du vasker hår, farger hår, setter opp/styler farget hår, bleker hår eller tar permanent.
- Bruk hanskene så lenge det er nødvendig, men kort likevel ned tiden du behandler hår med kjemiske stoffer så mye som mulig.
- Hanskene du bruker skal være rene, nye, tørre og hele.
- Bruk bomullshansker under engangshanskene.
- Klipp før farging.
- Bland i separat blandeskap og bruk punktavsug ved påføring.
- Bland aldri farger og vask aldri pensler og fargeskåler på samme område hvor dere spiser.
- Bruk hansker når du vasker fargeskåler og pensler, samt ved all omgang av permanentspoler
- Bruk en fet og uparfymert krem på hele hånda og nederste del av armene.
- Bruk aldri engangshansker mer enn én gang.
- Les og lær alle bruksanvisninger på arbeidsplassen din.
- Ikke bruk ringer på fingrene når du jobber. Unngå også bruk av armbåndsur.
- Bruk hansker når du utfører oppgaver som gjør at hendene blir våte/fuktige. Det samme gjelder også i fritida, som ved oppvask og gulvvask.
- Bruk varme og gode hansker når du er utendørs i de kaldeste månedene i året.

Henvisninger:

Denne brosjyren kan du også laste ned på Fagforbundets nettsider www.frisorene.no hvor du også finner ytterligere informasjon om frisøryrket.

Fagforbundet

Postboks 7003, St. Olavs Plass
0130 Oslo
Tlf.: 23 06 43 24
www.fagforbundet.no/sst

Frisørenes Fagforening

Tlf.: 55 59 48 94 / 23 06 17 90
www.frisorene.no

Videncenteret for Arbejdsmiljø

Lersø Parkallé 105
2100 København Ø
Tlf.: +45 39 16 52 30
www.arbejdsmiljøbutikken.dk
www.videncenterforallergi.dk

Omtanke · Solidaritet · Samhold

Vil du bli medlem i Fagforbundet?

Gå inn på fagforbundet.no/bli-medlem
eller send **fagforbundet medlem** til **1980**

FAGFORBUNDET

FRISØRENE
FAGFORENING